

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.411.001.01.2017

R/17/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Tekst jednolity wystąpienia pokontrolnego po uwzględnieniu zmian wprowadzonych
uchwałą Komisji Rozstrzygającej z dnia 30 czerwca 2017 r. nr KPK-KPO.443.094.2017

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	R/17/001 — Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, zatrudnionych przez pracodawców z terenu województwa lubelskiego, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz gospodarowanie środkami zakładowych funduszy rehabilitacji osób niepełnosprawnych przez zakłady pracy chronionej
Okres objęty kontrolą	Lata 2014-2016, z uwzględnieniem okresu wcześniejszego i późniejszego, w zakresie związanym z tematyką kontroli
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontrolerzy	1. Przemysław Fidecki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/44/2017 z dnia 1 marca 2017 r. ¹ ; 2. Wojciech Szukała, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/45/2017 z dnia 1 marca 2017 r. ² (dowód: akta kontroli, tom I str. 3-6; tom II str. 184-197)
Jednostka kontrolowana	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych; Al. Jana Pawła II 13, 00-828 Warszawa (dalej: <i>PFRON</i> lub <i>Fundusz</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Robert Kwiatkowski — Prezes Zarządu PFRON od dnia 27 kwietnia 2016 r. ³ (dowód: akta kontroli, tom II str. 198)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości⁴ działalność Funduszu w zakresie dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, zatrudnionych przez pracodawców z terenu województwa lubelskiego.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W latach 2014-2016 PFRON udzielił 1.590 pracodawcom z obszaru województwa lubelskiego dofinansowania, w łącznej kwocie 166,8 mln zł, do wynagrodzeń zatrudnionych przez nich osób niepełnosprawnych. Na terenie ww. województwa zadania związane z prowadzeniem postępowań sprawdzających oraz kontroli, wynikające z art. 26a ust. 9b i ust. 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁵, realizowane były głównie za pośrednictwem Oddziału Lubelskiego PFRON⁶. Oddział uczestniczył

¹ Oraz upoważnienie do kontroli nr LLU/31/2017 z dnia 8 lutego 2017 r.

² Oraz upoważnienie do kontroli nr LLU/32/2017 z dnia 8 lutego 2017 r.

³ Poprzednio: Teresa Hernik — pełniąca obowiązki Prezesa Zarządu PFRON od dnia 15 stycznia 2016 r. do dnia 27 kwietnia 2016 r.; Prezes Zarządu PFRON od dnia 6 marca 2014 r. do dnia 14 stycznia 2016 r.; Jacek Brzeziński — pełniący obowiązki Prezesa Zarządu PFRON od 16 sierpnia 2013 r. do 5 marca 2014 r.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

⁵ Dz. U. z 2016 r., poz. 2046, ze zm. Dalej: *ustawa o rehabilitacji*.

⁶ Dalej: *Oddział* lub *Oddział Lubelski*.

także w procedurze obsługi wniosków o dofinansowanie, składanych przez pracodawców.

Kontrole i czynności sprawdzające zostały przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz procedurami wewnętrznymi. Mimo znaczącego wzrostu liczby wniosków o dofinansowanie, złożonych w formie papierowej w czwartym kwartale 2016 r., zostały one wprowadzone do elektronicznego systemu w terminie niezagrażającym opóźnieniami w wypłacie dofinansowania.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła udzielenia przez PFRON dofinansowania do wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w trzech jednostkach budżetowych z terenu województwa lubelskiego, w łącznej wysokości 341,4 tys. zł. W świetle art. 26b ust. 7 ustawy o rehabilitacji pracodawcom nie przysługiwała pomoc, ponieważ wynagrodzenie zatrudnionych przez nich pracowników niepełnosprawnych zostało w całości sfinansowane ze środków publicznych.

NIK zwraca uwagę, że ustalony w Funduszu sposób dokumentowania i opisywania czynności sprawdzających, prowadzonych przez upoważnionych pracowników PFRON, nie umożliwiał pełnej oceny rzetelności ustaleń zespołu sprawdzającego w przypadku uznania przez ten zespół, że pracodawca faktycznie spełniał warunki do otrzymania miesięcznego wynagrodzenia.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Organizacja Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Oddziału Lubelskiego PFRON

1.1. Regulacje statutu PFRON⁷, obowiązujące do końca czerwca 2016 r., przewidywały, że zadania określone ustawą Zarząd PFRON miał wykonywać przy pomocy Biura Funduszu i oddziałów. Oddziały stanowiły terenowe jednostki organizacyjne Funduszu, tworzone i znoszone przez Zarząd, który określał zakres i obszar ich działania. W okresie do końca pierwszej połowy 2016 r. obowiązywały odrębne regulaminy organizacyjne, określające zadania: Biura Funduszu oraz oddziałów PFRON.

W regulaminie organizacyjnym Oddziału Lubelskiego PFRON, zatwierdzonym w 2008 r.⁸, przewidziano, że był on jednostką organizacyjną PFRON i obejmował zasięgiem obszar województwa lubelskiego. Do jego zadań należało m.in.: prowadzenie rozliczeń przyznawanych w Oddziale dofinansowań; kontrola prawidłowości wykorzystania środków Funduszu, przekazanych podmiotom funkcjonującym na obszarze działania Oddziału; współpraca w realizacji zadań kontrolnych z Wydziałem Kontroli i Wydziałem Audytu Wewnętrznego oraz innymi organami kontrolnymi; windykacja należnych Funduszowi środków finansowych w ramach udzielonych dofinansowań. W strukturze organizacyjnej Oddziału funkcjonował m.in.: Dział Kontroli i Windykacji – odpowiedzialny w szczególności za kontrolę wiarygodności danych ujętych w dokumentacji podmiotów ubiegających się o dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych.

Do zadań dyrektora Oddziału należało m.in.: reprezentowanie Funduszu na terenie działania Oddziału, w ramach przyznanego pełnomocnictwa i kompetencji. Zakres upoważnień i pełnomocnictw udzielonych przez Prezesa Zarządu osobom

⁷ Wynikające z § 12 statutu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zatwierdzonego przez Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej i przekazanego do Funduszu przez Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych pismem z 20 stycznia 2004 r. (dalej: *statut z 2004 r.*)

⁸ Regulamin stanowił załącznik do zarządzenia nr 107/2008 Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z dnia 23 grudnia 2008 r.

pełniącym w latach 2014-2016 funkcję dyrektora Oddziału dotyczył wykonywania czynności związanych m. in. z: procedurą kontroli dofinansowań do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (dyrektor posiadał umocowanie do udzielania pracownikom Oddziału upoważnień do przeprowadzania kontroli⁹, zatwierdzania programów kontroli, podpisywania wystąpień pokontrolnych).

1.2. Nowy statut PFRON, obowiązujący od 1 lipca 2016 r., przewidywał, że zadania określone ustawą Zarząd miał wykonywać przy pomocy Biura lub oddziałów Funduszu, natomiast szczegółową organizację wewnętrzną, zasady, tryb działania oraz zakres zadań jednostek i komórek organizacyjnych PFRON, miał określić regulamin organizacyjny Funduszu, wprowadzony uchwałą Zarządu. Zarząd Funduszu podjął w tym samym dniu uchwałę¹⁰, zgodnie z którą w PFRON wprowadzono regulamin organizacyjny, na który składały się dotychczasowe regulaminy organizacyjne: Biura i poszczególnych oddziałów.

Z początkiem listopada 2016 r. wprowadzono zmiany w zakresie podziału zadań, struktury i kompetencji: Biura Funduszu oraz oddziałów PFRON¹¹ (przy czym przewidziano dwumiesięczny okres dla jednostek organizacyjnych PFRON na dostosowanie ich struktur do nowych założeń). Nowy regulamin organizacyjny, wspólny dla Biura i oddziałów, przewidywał m. in., że PFRON prowadzi działalność przez Biuro – pełniące funkcję organizacyjno-koordynującą, jak również oddziały – stanowiące jednostki organizacyjne Funduszu, które na obszarze terytorialnym swojego działania realizują zadania w zakresie ustalonym przez regulamin, Zarząd i Prezesa Zarządu. Jako jednostki organizacyjne Funduszu wskazano departamenty tworzone w Biurze, a także oddziały PFRON.

Od 1 stycznia 2017 r. część pracowników Oddziału została przeniesiona do struktur organizacyjnych departamentów Biura lub w istotnym stopniu uległy zmianie ich zakresy obowiązków — w szczególności dotyczyło to osób zajmujących się dotychczas kontrolami i czynnościami sprawdzającymi, prowadzeniem obsługi finansowej, księgowości jednostki, spraw kadrowych. Zmiany wynikały z wewnętrznych ustaleń dokonanych w PFRON we wrześniu 2016 r.¹², jak również z porozumień i aneksów do zakresów czynności pracowników, na podstawie których zostali oni organizacyjnie włączeni w struktury departamentów Biura.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 330-544; tom II str. 4-6, 368-370)

Po zmianie struktury organizacyjnej Oddziału i podporządkowaniu osób zajmujących się kontrolami do Departamentu ds. Kontroli i Windykacji, pozostały w mocy pełnomocnictwa wydane przez Prezesa Zarządu PFRON dyrektorowi Oddziału Lubelskiego w zakresie dotyczącym m. in. podejmowania w imieniu Prezesa Zarządu czynności dotyczących kontroli, udzielania upoważnień pracownikom Oddziału do przeprowadzania kontroli, zatwierdzania programów kontroli,

⁹ Zarówno na obszarze właściwości terytorialnej Oddziału, jak i poza tym obszarem.

¹⁰ Uchwała nr 33/2016 Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z dnia 1 lipca 2016 r.

¹¹ Zarządzeniem nr 86/2016 Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z dnia 21 października 2016 r. uchylono zarządzenia Prezesa w sprawie zatwierdzenia dotychczasowych regulaminów organizacyjnych Biura i poszczególnych Oddziałów. Uchwałą nr 55/2016 Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z dnia 21 października 2016 r. wprowadzono jeden wspólny regulamin dla wszystkich ww. jednostek organizacyjnych.

¹² W dniu 27 września 2016 r. odbyło się spotkanie dyrektorów Oddziałów PFRON z Zastępcami Prezesa Zarządu Funduszu i reprezentantami wydziałów Biura Funduszu, którego celem było omówienie procesu przeprowadzania zmian organizacyjnych w PFRON, w zakresie przejścia przez Biuro niektórych zadań realizowanych przez oddziały, obejmujących obsługę finansową, kadrową, prawną, informatyczną i administracyjną.

podpisywania wystąpień pokontrolnych¹³. W trakcie kontroli NIK w dniu 10 marca 2017 r. zostały one odwołane przez Prezesa Zarządu PFRON.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 494-510; tom II str. 368-371)

2. System Obsługi Dofinansowań i Refundacji (SODiR)¹⁴

2.1. W PFRON w badanym okresie obowiązywały trzy instrukcje¹⁵ związane z wprowadzaniem danych do systemu SODiR, dotyczące: rejestracji beneficjentów, obsługi wniosków w ww. systemie i postępowania w oddziałach PFRON z wnioskami pracodawców, którzy wybrali tradycyjną, tj. papierową formę składania dokumentów. Procedury obsługi wniosków w SODiR i postępowania z dokumentami w formie papierowej miały zastosowanie przy realizacji zadań pracowników Oddziału Lubelskiego Funduszu (tj., zgodnie z organizacją PFRON w latach 2014-2016, jednostki organizacyjnej PFRON, obejmującej zakresem swojego działania obszar województwa lubelskiego).

(dowód: akta kontroli, tom I str. 7-58)

2.2. Instrukcja obsługi wniosków w SODiR opisywała procedurę postępowania z wnioskami, dotyczącymi: dofinansowań do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych lub refundacji składek na ubezpieczenie społeczne osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą. Miała ona na celu zapewnienie zgodności, przy realizacji zadań przez wyznaczonych pracowników Wydziału Dofinansowań Rynku Pracy i oddziałów Funduszu, z przepisami art. 26a-c i 25a-d ustawy o rehabilitacji. W latach 2014-2016 instrukcja obowiązywała w dwóch kolejnych wersjach: od 25 listopada 2013 r. do 31 marca 2015 r. i od 1 kwietnia 2015 r. do 23 września 2016 r. (po tym dniu utraciła moc).

W instrukcji założono, że pracodawca zarejestrowany w SODiR będzie przekazywać comiesięczną informację o pracownikach niepełnosprawnych oraz wniosek o dofinansowanie¹⁶ do Biura Funduszu, w formie elektronicznej (poprzez teletransmisję danych) lub papierowej. Oddział był zobowiązany do niezwłocznego przekazania do Biura Funduszu wniosków zgłoszeniowych lub innych dokumentów dotyczących dofinansowania do wynagrodzeń, złożonych przez pracodawców, którzy wybrali elektroniczny sposób wymiany danych.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 34-53)

2.3. Odrębna instrukcja opisywała sposób postępowania pracowników oddziałów Funduszu, zajmujących się obsługą systemu SODiR, z wnioskami beneficjentów, którzy wybrali tradycyjną, tj. papierową formę dokumentów, a następnie przedłożyli je do jednego z oddziałów Funduszu. Instrukcja obowiązywała od 1 sierpnia 2012 r. do 23 września 2016 r. (po tym dniu utraciła moc).

---

¹³ Pełnomocnictwa z dnia 29 kwietnia 2016 r. o numerach: nr BO-Z/0148/04/2016, BO-Z/0151/04/2016, BO-Z/0152/04/2016.

¹⁴ SODiR jest prowadzonym w PFRON w formie elektronicznej systemem, umożliwiającym rejestrację i certyfikację beneficjentów pomocy, ewidencjonowanie dokumentów dotyczących dofinansowań do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych lub refundacji składek na ubezpieczenie społeczne osób niepełnosprawnych, realizację procesu decyzyjnego dotyczącego przyznawania dofinansowania lub refundacji, analizę stanu realizacji wniosków o dofinansowanie lub refundację, generowanie zapisów do automatycznego księgowania, prowadzenie sprawozdawczości w zakresie realizowanych spraw, wspomaganie procesu monitorowania.

¹⁵ Wprowadzone w związku z obowiązującym w PFRON Systemem Zarządzania Jakością.

¹⁶ Pracodawca ubiegający się o pomoc składał comiesięcznie, w formie elektronicznej lub papierowej, wniosek o wypłatę dofinansowania do wynagrodzeń (według wzoru o symbolu Wn-D) wraz z informacjami o wynagrodzeniach, zatrudnieniu i stopniach niepełnosprawności pracowników niepełnosprawnych (według wzoru o symbolu INF-D-P), w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczyły (do 31 marca 2014 r. — w terminie do 20 dnia).

Zgodnie z instrukcją pracownik oddziału miał obowiązek zweryfikowania otrzymanego wniosku pod kątem możliwości wprowadzenia danych do systemu. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, w terminie 14 dni musiał poinformować o nich wnioskodawcę i wezwać do ich usunięcia, wraz z pouczeniem o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania w razie ich nieusunięcia. Po wprowadzeniu wniosku do systemu pracownik miał niezwłocznie poinformować wnioskodawcę o konieczności przesyłania każdego kolejnego wniosku już do Biura PFRON. W przypadku, gdyby wnioskodawca nie usunął nieprawidłowości w wyznaczonym terminie (7 dni od otrzymania wezwania), pracownik pozostawiał wniosek bez rozpoznania, pisemnie informował wnioskodawcę o tym fakcie, a także o konieczności przesyłania każdego kolejnego wniosku do Biura PFRON.

Dyrektor Oddziału Lubelskiego wyjaśnił, że instrukcje obsługi wniosków w SODiR i postępowania w oddziałach PFRON z wnioskami beneficjentów, którzy wybrali tradycyjną formę składania dokumentów, przestały obowiązywać z dniem 24 września 2016 r. w związku z ich dezaktualizacją, spowodowaną przekazaniem nowych kompetencji w tym zakresie do oddziałów Funduszu. Do dnia kontroli NIK (23 lutego 2017 r.) nie opracowano i nie wdrożono nowych procedur, dotyczących postępowania w oddziałach w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 54-58; tom II str. 34-45)

2.4. W dniu 19 sierpnia 2016 r. do Oddziału Lubelskiego wpłynęło pismo Prezesa Zarządu PFRON, w którym informował on dyrektorów wszystkich oddziałów o zmianach w zakresie obsługi wniosków SODiR. Według ww. pisma, do obowiązków oddziałów PFRON miało odtąd należeć wprowadzanie danych z wniosków o dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych oraz danych z wniosków o refundację składek na ubezpieczenie społeczne, składanych w formie papierowej do oddziałów według ich właściwości terytorialnej. W piśmie email dyrektora Wydziału Dofinansowań Rynku Pracy do dyrektorów oddziałów z dnia 21 września 2016 r. podano, że wnioski, które w formie papierowej zostaną przekazane do Biura PFRON, będą przekazywane do oddziałów zgodnie z ich właściwością terytorialną. W ww. piśmie zwrócono się do dyrektorów oddziałów o informacje zwrotne dotyczące problemów z terminową realizacją wprowadzania wniosków do SODiR, skutkującą brakiem realizacji wypłaty dofinansowania w ustawowym terminie¹⁷.

Pracownicy Oddziału zweryfikowali i wprowadzili do SODiR ogółem 1.288 wniosków o dofinansowanie do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych, które wpłynęły w formie papierowej do Oddziału w latach 2014-2016, z czego: w 2014 r. — 184, w 2015 r. — 281, w 2016 r. — 823. Skokowy wzrost liczby wniosków obsługiwanych w 2016 r. wynikał przede wszystkim z rozszerzenia kompetencji oddziałów w zakresie obsługi wniosków składanych w formie papierowej. W okresie od 26 września 2016 r. do 2 stycznia 2017 r. wprowadzono ogółem 2.620 wniosków, z czego 702 dotyczyło dofinansowań do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (co stanowiło 85,3% wszystkich takich wniosków złożonych do Oddziału w 2016 r.), a 1.918 dotyczyło refundacji składek na ubezpieczenia społeczne (tj. 100% złożonych do Oddziału w 2016 r.).

Dyrektor Oddziału Lubelskiego wyjaśnił, że z uwagi na brak zagrożenia terminu przekazania pracodawcom przez PFRON wypłaty miesięcznego dofinansowania, określonego w art. 26c ust. 3 ustawy o rehabilitacji, Oddział nie przekazywał do Biura PFRON w tym zakresie żadnych informacji. Przed zmianą kompetencji

---

¹⁷ Zgodnie z art. 26c ust. 3 ustawy o rehabilitacji Fundusz przekazuje na rachunek bankowy pracodawcy miesięczne dofinansowanie w terminie 25 dni od dnia otrzymania kompletnego i prawidłowo wypełnionego wniosku.

Oddziału, wprowadzaniem wniosków do SODiR zajmowało się dwoje pracowników. W trakcie kontroli NIK uprawnienia do wprowadzania wniosków do SODiR posiadało w Oddziale sześcioro pracowników, przy czym wnioski dotyczące dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych weryfikowały i wprowadzały do SODiR dwie osoby, natomiast jeden pracownik był w trakcie szkolenia wewnętrznego w zakresie obsługi ww. wniosków. W celu zapewnienia sprawnej obsługi, doszkalane były pozostałe trzy osoby posiadające uprawnienia do wprowadzania wniosków do SODiR i w razie potrzeby miały one wspomagać pracowników podstawowych.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 554; tom II str. 7-18, 22-31, 34-45, 51-69, 114-118)

2.5. Stwierdzono, że 702 wnioski o dofinansowanie, jakie wpłynęły w formie papierowej w okresie od 23 września do 30 grudnia 2016 r., zostały rozpatrzone w Oddziale w okresie od 26 września 2016 r. do 2 stycznia 2017 r., tj. najpóźniej w terminie 19 dni od dnia wpływu do PFRON.

W wyniku badania wybranej losowo próby dokumentacji 15 wniosków o dofinansowanie¹⁸, złożonych w okresie od 19 do 29 grudnia 2016 r. przez pracodawców z terenu województwa lubelskiego, nie stwierdzono zwłoki we wprowadzeniu wniosków do SODiR, mogącej zagrażać niedotrzymaniem terminu wypłaty miesięcznego dofinansowania, określonego w art. 26c ust. 3 ustawy o rehabilitacji.

Dodatkowym badaniem objęto także celowo dobraną próbę pięciu wniosków, w tym trzech, które według danych Oddziału zostały rozpatrzone w terminie 18-19 dni od dnia wpływu wniosku do PFRON. Stwierdzono, że podana długość okresów (18-19 dni) odnosiła się do liczby dni od daty wpływu wniosków do Biura PFRON do daty ich rozpatrzenia w Oddziale (wprowadzenia do SODiR), natomiast sam czas rozpatrywania ich w Oddziale (liczony od daty wpływu wniosku do Oddziału) wynosił od siedmiu do 10 dni. W efekcie rozpatrzenia pięciu wniosków, po ich wprowadzeniu do SODiR trzem pracodawcom wypłacono dofinansowanie w kwocie zgodnej z wnioskiem, a do dwóch pracodawców zostało skierowane (z Biura PFRON, na drugi dzień po wprowadzeniu wniosków do SODiR w Oddziale) wezwanie do skorygowania wniosków.

(dowód: akta kontroli, tom II str. 35-69, 113, 119-183, 338-340)

2.6. W Oddziale Lubelskim przeprowadzono w kolejnych latach badanego okresu trzy audyty wewnętrzne. W przypadku dwóch z nich (przeprowadzonych w 2014 r. i 2016 r.) zakres auditu objął zadania Oddziału związane z SODiR, tj.: postępowanie z wnioskami pracodawców, którzy wybrali tradycyjną (papierową) formę składania dokumentów oraz obsługę wniosków w SODiR. We wnioskach z auditów nie stwierdzono niezgodności z instrukcjami Systemu Zarządzania Jakością dotyczącymi stosowania ww. procedur (instrukcjami nr I-7.5-07 i nr I-7.5-10).

(dowód: akta kontroli, tom I str. 551-555; tom II str. 341-365)

3. Postępowania sprawdzające wobec pracodawców korzystających z dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych

3.1. W zakresie realizacji postępowań sprawdzających pracodawców otrzymujących dofinansowanie do wynagrodzeń, przewidzianych w art. 26a ust. 9b-9d ustawy o rehabilitacji, obowiązywało w PFRON Zarządzenie nr 80/2013 Prezesa Zarządu PFRON z dnia 11 lipca 2013 r. w sprawie procedury postępowania sprawdzającego pracodawcę zarejestrowanego w SODiR, wydane na podstawie art. 44 ust. 3 ustawy

¹⁸ Ujętych w ewidencji wniosków SODiR pod numerami od 677-691.

z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁹ oraz w związku z art. 26a-26c ustawy o rehabilitacji. Zarządzenie obowiązywało od 11 lipca 2013 r. i było aktualne w trakcie kontroli NIK.

Procedura postępowania sprawdzającego, stanowiąca załącznik do ww. Zarządzenia, została wprowadzona w celu efektywnej realizacji postępowania sprawdzającego prowadzonego przez pracowników Wydziału Dofinansowań Rynku Pracy, Wydziału Kontroli oraz Oddziałów PFRON. Celem postępowania, koordynowanego i nadzorowanego przez Wydział Kontroli, miało być sprawdzenie spełniania przez wnioskodawcę (pracodawcę) warunków do otrzymywania dofinansowania, tj.: zgodności danych rejestrowych przedstawionych w procesie rejestracji, zgodności danych osobowych pracowników niepełnosprawnych zgłoszonych przez wnioskodawcę do SODiR z dokumentami w aktach osobowych, potwierdzenia faktycznego zatrudniania osób zgłoszonych przez wnioskodawcę do SODiR (w tym miejsc wykonywania przez te osoby pracy). Wyniki postępowania, w przypadku stwierdzenia u pracodawców nieprawidłowości, mogły skutkować skierowaniem do nich kontroli lub powiadomieniem innych jednostek organizacyjnych PFRON i organów państwowych (w tym organów ścigania).

Pracownicy Oddziału prowadzili czynności sprawdzające, tj. weryfikację danych zgłoszonych przez pracodawcę do SODiR, na podstawie zleceń przeprowadzenia czynności sprawdzających, wydawanych (na podstawie ust. 13 procedury postępowania sprawdzającego) dyrektorowi Oddziału Lubelskiego przez dyrektora Wydziału Kontroli PFRON (po zmianie organizacyjnej — dyrektora Departamentu ds. Kontroli i Windykacji). W zleceniu wskazywane były numery PFRON pracodawców, u których miało być przeprowadzone postępowanie. W związku ze zleceniem, pracownicy ci uzyskiwali dostęp do plików z danymi podmiotów podlegających czynnościom sprawdzającym (dane dotyczące pracodawcy i pracowników niepełnosprawnych po wstępnym zweryfikowaniu ich prawidłowości na podstawie danych z dostępnych rejestrów przez właściwe wydziały/departamenty PFRON). Po przeprowadzeniu weryfikacji (z reguły czynności prowadzone były u wnioskodawcy jednego dnia, przez dwóch pracowników) sporządzali oni raport podpisywany przez kierownika zespołu. Kierownik w raporcie dokonywał wstępnej analizy danych i informacji zawartych w raporcie i załącznikach, a następnie określał wyniki analizy poprzez zakwalifikowanie podmiotu do jednej z następujących grup: pozytywny, pozytywny z zastrzeżeniami, negatywny (w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości mogących skutkować zwrotem dofinansowania). Wyniki raportu były przekazywane w formie elektronicznej do dalszego wykorzystania, w szczególności przez Wydział Dofinansowań Rynku Pracy (Departament ds. Rynku Pracy), który mógł w uzasadnionych przypadkach wszcząć postępowanie administracyjne, mające na celu wyegzekwowanie od pracodawcy zwrotu kwoty nienależnie pobranego dofinansowania.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 59-83; tom II str. 334-337)

3.2. Pracownicy Oddziału w latach 2014-2016 przeprowadzili ogółem 286 czynności sprawdzających, w tym 81 w 2014 r., 119 w 2015 r. oraz 86 w 2016 r. Ogółem 125 (43,7%) z nich zakończyło się wydaniem oceny pozytywnej²⁰, 43 (15%) oceny pozytywnej z zastrzeżeniami²¹, 118 (41,3%) negatywnej²². W jednym przypadku w 2015 r. sporządzono notatkę służbową. Czynności sprawdzające w 282

¹⁹ Dz. U. z 2016 poz. 1870, ze zm. Dalej: *ustawa o finansach publicznych*.

²⁰ W tym w 2014 r. — 36, 2015 r. — 53, 2016 r. — 36.

²¹ W tym w 2014 r. — 9, 2015 r. — 21, 2016 r. — 13.

²² W tym w 2014 r. — 36, 2015 r. — 45, 2016 r. — 37.

przypadkach (98,6%) zostały przeprowadzone u pracodawców na terenie województwa lubelskiego.

Na podstawie opracowanych w Biurze PFRON wytycznych, w trakcie przeprowadzanych czynności sprawdzających kontrolerzy Oddziału weryfikowali informacje zawarte we wnioskach, w oparciu m. in. o: treść umów o pracę z pracownikami niepełnosprawnymi, orzeczeń o niepełnosprawności, list płac, potwierdzeń wypłaty wynagrodzeń, dokumentów potwierdzających poniesienie kosztów płacy (podatku dochodowego od wynagrodzeń, składek ZUS). Ponadto, w bezpośrednim kontakcie z osobami, których wynagrodzenia zostały objęte dofinansowaniem, uzyskiwano pisemne oświadczenia potwierdzające fakt zatrudnienia (z określeniem stanowiska pracy i wymiaru czasu pracy), jak również potwierdzenia otrzymania wypłaty wynagrodzenia oraz formy jego przekazania (gotówka, przelew, przekaz pocztowy). W przypadku przeprowadzania postępowań sprawdzających, gdy istniała taka możliwość, odbywały się oględziny miejsca pracy osób niepełnosprawnych. W latach 2014–2016 w 66 raportach z przeprowadzonych postępowań sprawdzających wskazano, iż przeprowadzono oględziny stanowisk pracy osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 312-328)

W badanym okresie lat 2014-2016 w wyniku 116 czynności sprawdzających przeprowadzonych przez pracowników Oddziału u pracodawców z terenu województwa lubelskiego, które zakończyły się zakwalifikowaniem pracodawcy do grupy z oceną negatywną, pracownicy PFRON stwierdzili szereg nieprawidłowości w zakresie spełniania warunków do otrzymania dofinansowania, polegających na naruszeniu przepisów ustawy o rehabilitacji oraz na niezgodności faktycznych danych z danymi podanymi we wnioskach o dofinansowanie.

Nieprawidłowości²³ polegały na: wypłacie wynagrodzenia pracownikom niepełnosprawnym w formie gotówkowej (45 pracodawców); błędnym podaniu wymiaru zatrudnienia pracownika niepełnosprawnego (39); błędnym wyliczeniu kwoty kosztów płacy (34); nieterminowym opłaceniu przez pracodawców składek ZUS od wynagrodzeń (25) lub braku zapłaty składek ZUS (17); nieterminowym opłaceniu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych od wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (24) lub nieodprowadzeniu zaliczek na podatek dochodowy (sześciu); braku tzw. „efektu zachęty”²⁴ (11); złożeniu wniosku do PFRON po wymaganym terminie (dziewięciu); błędnym podaniem stopnia niepełnosprawności pracownika niepełnosprawnego (siedmiu); braku orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (trzech) lub błędnym podaniem schorzeń szczególnych (trzech); niezgodności danych osobowych pracowników niepełnosprawnych (14), błędnym numerze PESEL pracownika (sześciu) lub danych pracodawcy (sześciu); niewypłaceniu wynagrodzenia pracownikom niepełnosprawnym lub wypłaceniu wynagrodzenia po wymaganym terminie (pięciu); niespełnianiu 6% wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych (dwóch); wykazania do dofinansowania pracownika posiadającego ustalone prawo do emerytury (jeden).

(dowód: akta kontroli, tom I str. 550; tom II str. 70-72)

3.3. Badanie wybranej losowo próby dokumentacji 30 czynności sprawdzających, przeprowadzonych wobec pracodawców z terenu województwa lubelskiego (w tym:

²³ W przypadku niektórych pracodawców zostały stwierdzone uchybienia o różnym charakterze, w związku z czym podane liczby przekraczają liczbę 116 raportów, kwalifikujących pracodawców do grupy z oceną negatywną.

²⁴ Warunkiem uzyskania dofinansowania do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego było między innymi spełnienie tzw. efektu zachęty, tj. gdy zatrudnienie osoby niepełnosprawnej powodowało wzrost zatrudnienia (art. 26b ust. 4-5 ustawy o rehabilitacji).

18 raportów zakończonych negatywnym wynikiem, trzech z wynikiem pozytywnym z zastrzeżeniami oraz dziewięciu z wynikiem pozytywnym)²⁵ wykazało, że przeprowadzono je zgodnie z ustaloną procedurą postępowania sprawdzającego. Stwierdzono ponadto, że:

— Do wszystkich 18 raportów z wynikiem negatywnym załączono dokumenty potwierdzające stwierdzone nieprawidłowości (były to m. in. listy płac, orzeczenia o niepełnosprawności, deklaracje ZUS P DRA, raporty ZUS P RCA, potwierdzenia przelewu), do trzech raportów zakończonych oceną pozytywną z zastrzeżeniami załączono dodatkowe dowody potwierdzające niektóre ustalenia (np. w jednym przypadku były to zestawienia dotyczące zatrudnienia i stopni niepełnosprawności). W przypadku większości z dziewięciu raportów zakończonych wynikiem pozytywnym na ogół załączono do nich tylko upoważnienie do kontroli oraz oświadczenia pracowników niepełnosprawnych.

— Ogółem w 27 raportach (w tym: w ośmiu z dziewięciu zakończonych oceną pozytywną), podano istotne dane z dokumentów, które podlegały badaniu i w przypadku których nie stwierdzono nieprawidłowości, tj. m. in.: dane rejestrowe wynikające z dokumentów pracodawcy; dotyczące okresu i wymiaru zatrudnienia, daty wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności, dane dotyczące terminów opłacenia składek na ZUS i zaliczki na podatek dochodowy od wynagrodzeń; dokumentów tych nie załączano do raportu. W trzech raportach podano tylko (w niektórych zakresach badania), że potwierdzono zgodność danych podanych w SODiR z faktycznymi danymi (bez przytoczenia ich w treści raportu).

— W przeważającej większości raportów (26 z 30) podano informacje o uzyskaniu oświadczeń pracowników niepełnosprawnych. Wśród załączników znalazły się oświadczenia osób niepełnosprawnych, w których podawali oni m. in. informacje o faktycznym wymiarze i okresie zatrudnienia, stanowisku, obowiązkach, wynagrodzeniu i formie jego otrzymania (przelewu bankowego lub w gotówce). Gdy nie załączano oświadczeń, podawano informacje o przyczynie ich braku w dokumentacji (nieobecność w pracy, wyjazd służbowy pracownika). W jednym przypadku nieprzeprowadzenie oględzin miejsca wykonywania pracy i niez uzyskanie oświadczeń uzasadniono tym, że pracownicy wykonywali pracę zdalnie, w miejscu swojego zamieszkania (Elk i Płock)²⁶.

— W dwóch przypadkach²⁷ analiza raportu i załączonych do niego dowodów nie potwierdzała jednoznacznie opisanego stanu faktycznego. Obydwa przypadki dotyczyły sytuacji, w której załączone do raportu listy płac wskazywały na niedozwoloną, przy wnioskowaniu o środki PFRON, gotówkową formę wypłaty wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych – natomiast w raporcie bądź nie odniesiono się do tego faktu (nie stwierdzono nieprawidłowej formy wypłaty, a pracodawca został przypisany do grupy negatywnej z innych przyczyn)²⁸, bądź podano tylko informację, że wynagrodzenie zostało przekazane pracownikowi przelewem na rachunek bankowy i załączono stosowne oświadczenie pracownika,

²⁵ Raporty, sporządzone na podstawie upoważnień do czynności sprawdzających o numerach: 5/2014/O-03, 27/2014/O-03, 32/2014/O-03, 52/2014/O-03, 100/2014/O-03, 3/2015/O-03, 26/2015/O-03, 40/2015/O-03, 56/2015/O-03, 57/2015/O-03, 88/2015/O-03, 97/2015/O-03, 98/2015/O-03, 116/2015/O-03, 121/2015/O-03, 126/2015/O-03, 1/2016/O-03, 73/2016/O-03, 133/2015/O-03, 48/2016/O-03, 97/2014/O-03, 30/2014/O-03, 54/2014/O-03, 68/2014/O-03, 65/2015/O-03, 84/2015/O-03, 96/2015/O-03, 78/2016/O-03, 86/2016/O-03, 94/2016/O-03.

²⁶ Numer upoważnienia: 57/2015/O-03. W raporcie napisano, że przelew wynagrodzenia potwierdzony został okazanymi wyciągami bankowymi. Do raportu nie załączono potwierdzeń przelewu wynagrodzenia.

²⁷ Czynności sprawdzające, przeprowadzone na podstawie upoważnień: 5/2014/O-03 i 88/2015/O-03.

²⁸ Z danych pracowników Oddziału Lubelskiego PFRON, pozyskanych w trakcie kontroli NIK, wynikało, że mimo informacji na liście płac, faktycznie wynagrodzenie przekazano pracownikowi w formie przelewu bankowego.

w którym podał on, że wynagrodzenie zostało przekazane mu w formie przelewu bankowego.

— W jednym przypadku raport z czynności sprawdzających dotyczył publicznego przedszkola, prowadzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego²⁹. W raporcie zakwalifikowano pracodawcę do grupy: pozytywny z zastrzeżeniami, odnotowano przy tym, że przedszkole było jednostką budżetową gminy, a dochody, które osiągało z wpłat rodziców za czesne, wyżywienie, itp., były odprowadzane na rachunek gminy. W związku z powyższym podano w konkluzji raportu, że w ocenie przeprowadzających czynności sprawdzające istniało ryzyko, że wynagrodzenie zatrudnionej osoby niepełnosprawnej było finansowane ze środków publicznych. Wyjaśniając fakt zakwalifikowania pracodawcy do grupy „pozytywny z zastrzeżeniami”, kierownik zespołu kontrolnego wyjaśnił m. in., nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie danych objętych tematyką programu czynności sprawdzających³⁰, a w związku z uzyskaniem informacji, że przedszkole jest jednostką budżetową, informację taką zawarto w raporcie, celem zwrócenia uwagi na ten fakt, przy dokonywaniu analizy przez Wydział Dofinansowań Rynku Pracy (który dokonuje analizy wyników czynności sprawdzających).

Wskazane przedszkole otrzymało ze środków PFRON dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego za miesiące X 2015 r.-XII 2016 r. w łącznej kwocie 20.405,28 zł.

(dowód: akta kontroli, tom II str. 203-333; tom III str. 96, 101)

Analiza danych dotyczących pracodawców, którym PFRON udzielił dofinansowania na terenie województwa lubelskiego w latach 2014-2016, wykazała, że oprócz przedszkola publicznego prowadzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, udzielono dofinansowania dwóm innym pracodawcom z terenu województwa lubelskiego, posiadającym status samorządowej jednostki budżetowej (szczegółowe ustalenia w tym zakresie zawarto w sekcji „Ustalone nieprawidłowości” wystąpienia pokontrolnego).

(dowód: akta kontroli, tom III str. 96, 102-105)

3.4. Audit przeprowadzony w Oddziale w 2014 r. objął m. in. dokumentację z czynności sprawdzających, dotyczących pracodawcy zarejestrowanego w SODiR. We wnioskach z auditu nie stwierdzono niezgodności z obowiązującymi w Funduszu procedurami.

(dowód: akta kontroli, tom II str. 341-365)

4. Kontrola pracodawców korzystających z dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych

4.1. W okresie od 4 marca 2013 r. do 21 grudnia 2016 r. przebieg czynności kontrolnych był określony w Zarządzeniu nr 33/2013 Prezesa Zarządu PFRON z dnia 4 marca 2013 r. w sprawie procedury działań kontrolnych wobec pracodawców zarejestrowanych w SODiR. Procedura działań kontrolnych, opisana w załączniku do ww. Zarządzenia, dotyczyła pracowników Wydziału Kontroli, Wydziału Dofinansowań Rynku Pracy, oddziałów PFRON i innych jednostek organizacyjnych Funduszu. Zarządzenie zostało uchylone na mocy Zarządzenia nr 102/2016 Prezesa PFRON z dnia 21 grudnia 2016 r.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 84-162, 163-223, 426-450, 554; tom II str. 114-118)

²⁹ Czynności sprawdzające, przeprowadzone 28 grudnia 2015 r. na podstawie upoważnienia nr 133/2015/O-03 w Przedszkolu Samorządowym w Milejowie. Objęły one sprawdzenie warunków do otrzymania dofinansowania do wynagrodzenia jednego pracownika niepełnosprawnego w miesiącu październiku 2015 r.

³⁰ Program czynności sprawdzających stanowił Załącznik nr 5 do procedury postępowania sprawdzającego.

4.2. W badanym okresie obowiązywała także instrukcja działań kontrolnych Wydziału Kontroli i Oddziałów PFRON, której celem było przedstawienie sposobu i trybu sprawowania przez te jednostki w zakresie wynikającym z obowiązujących przepisów³¹. Obowiązywała w trzech kolejnych wersjach: od 3 grudnia 2012 r. do 4 lutego 2014 r., od 5 lutego 2014 r. do 17 listopada 2015 r. i od 18 listopada 2015 r. (ostatnia, aktualna na dzień kontroli NIK).

(dowód: akta kontroli, tom I str. 163-223)

Według instrukcji działań kontrolnych dyrektorzy oddziałów PFRON oraz kierownicy Działów Wydziału Kontroli składali w wyznaczonym terminie propozycje półrocznych planów kontroli (zawierające w szczególności uzasadnienie wyboru obszarów objętych kontrolą) do właściwej komórki organizacyjnej Wydziału Kontroli (WK). WK sporządzał półroczny plan kontroli w oparciu o: założenia przyjęte w wyniku bieżących analiz, oceny ustaleń dotychczasowych działań kontrolnych oraz zaakceptowanych propozycji półrocznych planów kontroli. Zgodnie z obowiązującymi w PFRON regulacjami wewnętrznymi, propozycje kontroli beneficjentów zarejestrowanych w SODiR były ustalane centralnie przez WK (dyrektorzy oddziałów nie uwzględniali tych kontroli w składanych do WK propozycjach półrocznych planów kontroli).

(dowód: akta kontroli, tom I str. 163-223; tom II str. 34, 73-74, 77-111)

4.3. W okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2016 r. pracownicy Oddziału Lubelskiego przeprowadzili ogółem dziewięć kontroli u pracodawców w zakresie dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (po trzy w każdym roku).

Na terenie województwa lubelskiego skontrolowano: czterech pracodawców rynku otwartego (trzy osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz jedną organizację pozarządową), a także jeden zakład pracy chronionej³². Łączna kwota dofinansowania poddana kontrolom wyniosła 2.559,0 tys. zł. W wyniku kontroli u wszystkich pracodawców stwierdzone zostały nieprawidłowości o wymiarze finansowym – w związku z czym ustalono wysokość nienależnie pobranego dofinansowania w łącznej kwocie 2.098,6 tys. zł (co stanowiło 82% dofinansowania podlegającego kontroli); przeważająca część kwot do zwrotu (1.998,3 tys. zł, tj. 78%) dotyczyła zakładu pracy chronionej³³.

Według danych Departamentu ds. Rynku Pracy PFRON na dzień 21 lutego 2017 r., trzech pracodawców zwróciło nienależnie pobrane dofinansowanie, w przypadku jednego Departament wszczął postępowanie administracyjne w sprawie zwrotu środków (41,7 tys. zł), a jednego (zakład pracy chronionej) wezwano do zwrotu nienależnie pobranego dofinansowania (1.998,3 tys. zł).

(dowód: akta kontroli, tom I str. 329, 549-550, 556)

Analiza dokumentacji pięciu kontroli, zrealizowanych przez pracowników Oddziału na terenie województwa lubelskiego, wykazała, że działania kontrolne zostały przeprowadzone zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych³⁴ oraz —

³¹ Instrukcja wprowadzona w związku z obowiązującym w PFRON Systemem Zarządzania Jakością. Zasady i tryb kontroli określono w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 marca 2004 r. w sprawie zasad i trybu sprawowania kontroli przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 63, poz. 586).

³² Prowadzony w formie spółki cywilnej.

³³ Kontrola została przeprowadzona w 2016 r. Pracodawca odmówił podpisania protokołu kontroli.

³⁴ Dz. U. z 2013 r. poz. 29.

w zakresie badanym na poziomie Oddziału — zgodnie z procedurą działań kontrolnych wobec pracodawców zarejestrowanych w SODiR.

Kontrole były poprzedzone analizą czynników ryzyka przez Dział Analiz i Przygotowania Kontroli i inne jednostki/komórki organizacyjne PFRON. W przypadku czterech pracodawców analiza danych z ZUS wykazała potencjalne nieprawidłowości, polegające na nieterminowym opłacaniu składek ZUS, u jednego – w związku z informacją przekazaną przez Państwową Inspekcję Pracy – że wypłacał wynagrodzenia w niedozwolonej formie gotówkowej.

Kontrole objęły zbadanie stanu faktycznego w zakresie spełniania warunków do otrzymania dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (w liczbie od trzech do 77) w okresach około dwóch-trzech lat. Stwierdzone nieprawidłowości polegały przede wszystkim na: rozbieżnościach pomiędzy wykazywanymi w dokumentach INF-D-P kwotami kosztów płacy a stanem faktycznym (u pięciu pracodawców)³⁵; wykazywaniu w informacjach INF-D-P wymiaru zatrudnienia wyższego niż faktyczny (u czterech pracodawców)³⁶; wykazaniu nieprawidłowych stopni niepełnosprawności (u trzech pracodawców)³⁷; nieterminowym opłaceniu składek na ubezpieczenie społeczne³⁸, nieopłaceniu lub nieterminowym opłaceniu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych³⁹, wypłacie wynagrodzenia w formie gotówkowej⁴⁰; błędnym zakwalifikowaniu schorzenia specjalnego (u dwóch pracodawców)⁴¹, niewypłaceniu wynagrodzenia lub nieterminowej wypłacie wynagrodzenia⁴².

W ramach ww. kontroli nie uzyskano oświadczeń pracowników niepełnosprawnych, dotyczących faktycznego świadczenia przez nich pracy oraz otrzymywania terminowo wynagrodzeń w kwotach określonych na listach płac, co wynikało z braku takiego obowiązku wynikającego z procedury kontroli⁴³.

(dowód: akta kontroli, tom II str. 376-380; tom III str. 1-83)

4.4. W latach 2014-2016 do Oddziału nie wpłynął żaden wniosek policji, prokuratury, urzędu skarbowego czy Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych o podjęcie czynności sprawdzających lub przeprowadzenie kontroli u pracodawców w zakresie dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych.

Według informacji dyrektora Oddziału pracownicy Oddziału w trakcie jednej z przeprowadzonych kontroli zidentyfikowali mechanizm wyłudzenia⁴⁴ dofinansowania wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, polegający

³⁵ Łącznie nieprawidłowości dotyczyły 44 pracowników za 577 miesięcy.

³⁶ Łącznie nieprawidłowości dotyczyły 27 pracowników za 26 miesięcy.

³⁷ Łącznie trzech pracowników przez cztery miesiące.

³⁸ Łącznie 84 pracowników za 1.153 miesięcy. Przy czym w kontrolowanym zakładzie pracy chronionej dotyczyło to 76 pracowników za 1.092 miesięcy.

³⁹ U pracodawców rynku otwartego dotyczyło to łącznie dziewięciu pracowników za 55 miesięcy. Pracodawca prowadzący zakład pracy chronionej nie przekazał lub nieterminowo przekazał zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych na rachunek bankowy PFRON i zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych (77 pracowników za 1.606 miesięcy) — w niektórych okresach nie przekazywał środków uzyskanych z tytułu zwolnień na rachunki PFRON i zakładowego funduszu rehabilitacji.

⁴⁰ Łącznie dotyczyło to 99 pracowników przez 93 miesiące.

⁴¹ Łącznie czterech pracowników przez 19 miesięcy.

⁴² Łącznie 36 pracowników za 91 miesięcy, przy czym zakład pracy chronionej 34 pracowników przez 89 miesięcy.

⁴³ Zgodnie z punktem III procedury działań kontrolnych, obowiązującej od 4 marca 2013 r. do 21 grudnia 2016 r., obowiązek taki odnosił się tylko do przypadków kontroli w podmiotach, w których pracownicy wykonywali pracę poza miejscem prowadzenia działalności przez pracodawcę lub przed 1 lutego 2012 r. otrzymywali wynagrodzenie w formie gotówkowej.

⁴⁴ W rozumieniu art. 297 § 1 Kodeksu karnego.

na przedstawieniu kontrolującym sfalszowanych przez pracodawcę potwierdzeń dokonania przelewów składek społecznych do ZUS⁴⁵.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 300-313)

5. Zatrudnienie niepełnosprawnych pracowników, do których wynagrodzeń PFRON udzielił dofinansowania pracodawcom na terenie województwa lubelskiego w latach 2014-2016

Według danych Departamentu ds. Rynku Pracy PFRON dotyczących pracodawców z terenu województwa lubelskiego, którzy otrzymali dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, w latach 2014-2016 dofinansowanie otrzymało 1.590 podmiotów (22 – posiadających status zakładu pracy chronionej oraz 1.568 – z rynku otwartego)⁴⁶. Pracodawcy otrzymali z tego tytułu środki finansowe w średniej wysokości 104,9 tys. zł, przy czym w indywidualnych przypadkach wysokość kwot wynosiła od kilkudziesięciu złotych do prawie 6,5 mln zł. W latach 2014-2016 zmniejszyła się liczba zakładów pracy chronionej i zgłoszonych przez nich do dofinansowania etatów, natomiast wzrosła liczba pracodawców rynku otwartego i ich pracowników niepełnosprawnych⁴⁷.

Wydatki PFRON na dofinansowanie do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych zatrudnionych przez pracodawców z terenu województwa lubelskiego⁴⁸, po obniżeniu przez ustawodawcę stawek dofinansowania z dniem 1 kwietnia 2014 r.⁴⁹, spadły w 2014 r. – względem roku 2013 – o 9,6% (z kwoty 57,951 mln zł do 52,374 mln zł). W kolejnych latach wydatki wykazywały już tendencję wzrostową (w 2015 r. wyniosły 56,371 mln zł, przy zmianie r/r na poziomie 7,6%, a w kolejnym roku 58,054 mln zł, przy zmianie r/r o 3,0%), tym samym w 2016 r. ich wysokość była zbliżona do poziomu z 2013 r.

Liczba zatrudnionych pracowników (w przeliczeniu na pełne etaty) objętych dofinansowaniem do wynagrodzeń wykazywała początkowo tendencję zniżkową (z 5.013 w 2013 r., przez 5.008 w 2014 r. i 4.956 w 2015 r.), by po wzroście w 2016 r. osiągnąć poziom 5.253 etatów, tj. o 4,8% wyższy, niż w 2013 r.

Stale tendencję wzrostową wykazywały wydatki na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników na rynku otwartym (w 2014 r. wzrosły one o 8,9% w stosunku do roku poprzedniego, natomiast analogicznie: w 2015 r. – o 24,8% r/r, a w 2016 r. – o 6,8%), osiągając w 2016 r. poziom 43,173 mln zł (o 45,1% wyższy, niż 29,750 mln zł w 2013 r.). Wydatki w odniesieniu do osób o lekkim stopniu niepełnosprawności wzrosły przy tym na przestrzeni lat 2013-2016 o jedną czwartą (z 6,664 mln zł do 8,332 mln zł), natomiast dwukrotnie wyższą tendencję wzrostową odnotowały wydatki dotyczące pozostałych stopni niepełnosprawności (w przypadku stopnia umiarkowanego: z 17,687 mln zł w 2013 r. do 26,708 mln zł, tj. o 51,0%, a w przypadku stopnia znacznego: z 5,399 mln zł do 8,134 mln zł, tj. o 50,6%). Liczba dofinansowanych etatów wzrosła w tym okresie o ponad jedną trzecią (z 2.905 do 3.893, tj. o 34,0%), przy czym w odniesieniu do osób z orzecznym

⁴⁵ W świetle art. 26a ust. 1a¹ pkt 3 ustawy o rehabilitacji dofinansowanie nie przysługuje, jeżeli miesięczne koszty płacy zostały poniesione przez pracodawcę z uchybieniem terminów, wynikających z odrębnych przepisów, przekraczającym 14 dni.

⁴⁶ Dane na dzień 14.02.2017 r., uwzględniające złożone przez pracodawców korekty dokumentów.

⁴⁷ W styczniu 2014 r. 24 pracodawców prowadzących zakłady pracy chronionej wnioskowało o dofinansowanie do wynagrodzeń 1.964 pracowników niepełnosprawnych, w grudniu 2016 r. 20 tego rodzaju pracodawców – do wynagrodzeń 1.363 pracowników. Jednocześnie w styczniu 2014 r. 807 pracodawców rynku otwartego wnioskowało o dofinansowanie do wynagrodzeń 3.105 pracowników niepełnosprawnych, podczas gdy w grudniu 2016 r. wnioskowało 994 pracodawców – dla 4.341 pracowników.

⁴⁸ Wszystkie podane niżej w tym punkcie wystąpienia pokontrolnego wielkości, dotyczące stanu zatrudnienia i poziomu dofinansowań do wynagrodzeń pracowników odnoszą się do pracodawców z terenu województwa lubelskiego.

⁴⁹ Ustalonych w art. 26a ust. 1 i ust. 1b ustawy o rehabilitacji.

lekkim stopniem niepełnosprawności – o 23,6% (z 1.277 do 1.578), z umiarkowanym stopniem – o 42,7% (z 1.350 do 1.927), znacznym – o 39,6% (z 278 do 388).

Odwrotny trend wystąpił na rynku chronionym. Wydatki PFRON na dofinansowanie pracodawcom z terenu województwa lubelskiego wynagrodzeń pracowników zmniejszyły się w latach 2013-2016 o niemal połowę (z 28,200 mln zł do 14,881 zł, tj. o 47,2%), przy czym największy spadek nastąpił w 2014 r. (o 29,2%, w odniesieniu do roku poprzedniego). W zakresie dofinansowania do wynagrodzeń osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności nastąpił spadek wydatków z 2,695 mln zł w 2013 r. do 2,071 mln zł w 2016 r., tj. o 23,2%, natomiast jeszcze istotniejsze zmiany nastąpiły w przypadku osób: z umiarkowanym stopniem (spadek w analogicznym okresie z 16,162 mln zł do 8,642 mln zł, tj. o 46,5%) i lekkim (z 9,343 mln zł do 4,168 mln zł, tj. o 55,4%). W podobny sposób kształtowała się liczba dofinansowanych etatów, która w latach 2013-2016 spadła o 35,5% (z 2.108 do 1.360), przy czym w zakresie osób: ze znacznym stopniem niepełnosprawności – o 21,5% (z 130 do 102), z umiarkowanym stopniem – o 31,3% (z 889 do 611), a z lekkim – o 40,6% (z 1.089 do 647).

(dowód: akta kontroli, tom II str. 372-375)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Na podstawie wniosków, złożonych za miesiące od lutego 2014 r. do grudnia 2016 r., udzielono ze środków Funduszu dofinansowania w łącznej wysokości 341.426,31 zł⁵⁰ do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, zatrudnionych przez trzech pracodawców z terenu województwa lubelskiego, posiadających status organizacyjno-prawny jednostki budżetowej⁵¹, czym naruszono art. 26b ust. 7 ustawy o rehabilitacji, zgodnie z którym dofinansowanie nie przysługiwało do wynagrodzeń sfinansowanych ze środków publicznych. Dofinansowanie przekazano pomimo tego, że w konkluzji raportu z czynności sprawdzających, przeprowadzonych (przed wypłatą środków) przez pracowników Oddziału Lubelskiego PFRON u jednego z ww. pracodawców, odnotowano, że – w ocenie autorów raportu – istniało ryzyko, że wynagrodzenie zatrudnionej osoby niepełnosprawnej było finansowane ze środków publicznych (z uwagi na fakt, iż przedszkole było jednostką budżetową gminy, a dochody, które osiągało z wpłat rodziców za czesne, wyżywienie, itp., były odprowadzane na rachunek gminy).

Prezes Zarządu Funduszu wyjaśnił, że na podstawie dokumentów i wyjaśnień złożonych przez dwa podmioty (urząd gminy i przedszkole), PFRON uznał, że jednostki te finansują wynagrodzenia pracowników niepełnosprawnych z realizowanych przez siebie dochodów (odpowiednio: z wpływów za dostarczanie wody na terenie gminy oraz z czesnego za pobyt dzieci w przedszkolu). Uznano, że środki uzyskiwane z ww. tytułów mieszczą się w pojęciu przychodów publicznych w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 5 oraz dochodów publicznych w rozumieniu art. 5 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, a więc w znaczeniu wszystkich wpływów (w sensie ekonomicznym), które są wynikiem prowadzonej odpłatnie działalności jednostek sektora finansów publicznych. Pozwalało to na zastosowanie przepisu art. 26b ust. 8 ustawy o rehabilitacji, wprowadzającego wyjątek od generalnego zakazu udzielania dofinansowania do wynagrodzeń sfinansowanych ze środków publicznych w sytuacji, gdy pracodawca pokrył koszt wynagrodzeń

⁵⁰ Wysokość środków przekazanych w okresie od 9.06.2014 r. do 14.02.2017 r., z uwzględnieniem zwrotów.

⁵¹ Urząd gminy, a także przedszkole samorządowe i dom pomocy społecznej, prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego – pracodawcy o numerach PFRON: 06Q6011L5, 06Y0184K0 i 06Y0942H0.

z przychodów lub dochodów, o których mowa w przytoczonych przepisach ustawy o finansach publicznych.

W przypadku trzeciego z ww. pracodawców, PFRON uwzględnił opinię Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, załączoną przez pracodawcę (dom pomocy społecznej) do pierwszego złożonego wniosku o wypłatę dofinansowania do wynagrodzeń. Zgodnie z treścią opinii, środki uzyskiwane przez ww. podmiot tytułem opłaty za świadczenie usług opiekuńczych również mieściły się w katalogu określonym w art 26b ust. 8 ustawy o rehabilitacji, co – zdaniem PFRON – pozwalało uznać, że sfinansowane z tych środków wynagrodzenia pracowników niepełnosprawnych mogą zostać objęte dofinansowaniem.

(dowód: akta kontroli, tom II str. 209-210, 230-235; tom III str. 84-87, 96-98, 101-108)

NIK zauważa, że obowiązujące przepisy ustawy o rehabilitacji i ustawy o finansach publicznych nie wskazują na legalną możliwość sfinansowania przez jednostki budżetowe (państwowe lub samorządowe) wynagrodzeń osobowych pracowników ze środków, które nie byłyby uznane za środki publiczne, bądź też ze zrealizowanych przez te jednostki przychodów publicznych lub dochodów publicznych w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 5 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych – co w konsekwencji wyłącza perspektywę zastosowania art. 26b ust. 8 ustawy o rehabilitacji, zezwalającego na udzielenie dofinansowania do wynagrodzeń.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, ze środków publicznych finansuje się wydatki publiczne i rozchody publiczne. W myśl art. 44 ust. 1 tej ustawy wydatki publiczne mogą być ponoszone wyłącznie na cele i w wysokościach ustalonych w: ustawie budżetowej, uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego (dalej: *JST*), planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych. W planie wydatków budżetu *JST* wyszczególnia się planowane kwoty m. in. wydatków bieżących, które obejmują w szczególności wydatki jednostek budżetowych na wynagrodzenia i składki od nich naliczane (art. 211 ust. 1, art. 236 ust. 1 i ust. 3 pkt 1 lit. a tej ustawy).

W myśl art. 11 ust. 1 ustawy o finansach publicznych jednostki budżetowe są jednostkami organizacyjnymi sektora finansów publicznych nieposiadającymi osobowości prawnej, które – zgodnie z tzw. „zasadą finansowania brutto” – pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu państwa lub budżetu *JST*, a pobrane dochody odprowadzają na rachunek odpowiedniego budżetu. Wprawdzie ustawodawca przewidział możliwość odstępstw od tej zasady, w odniesieniu do niektórych jednostek budżetowych prowadzących działalność oświatową, dopuszczając gromadzenie przez te jednostki na wydzielonym rachunku dochodów osiągniętych z niektórych źródeł (zgodnie z art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych), jednak wprowadził jednocześnie przedmiotowe ograniczenie przeznaczenia tych środków (odpowiednio w art. 11a ust. 4 oraz art. 223 ust. 2 pkt 3 tej ustawy), wyłączając możliwość finansowania wynagrodzeń osobowych.

Z przytoczonych przepisów wynika, że wszystkie wydatki na wynagrodzenia osobowe, ponoszone przez ww. jednostki budżetowe na rzecz swoich pracowników, finansowane są z budżetu *JST*, a w konsekwencji – są ponoszone ze środków publicznych. Wobec treści art. 26b ust. 7 ustawy o rehabilitacji należy uznać, że dofinansowanie ze środków PFRON nie przysługiwało do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych, zatrudnionych w ww. jednostkach budżetowych.

1. Obowiązujący w PFRON sposób dokumentowania czynności sprawdzających i ich opisywania w raporcie⁵² nie zapewniał możliwości dokonania, w toku kontroli wewnętrznej PFRON, pełnej oceny rzetelności ustaleń zespołu sprawdzającego, w przypadku uznania przez zespół, że pracodawca spełniał warunki do otrzymania dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych. Skutkiem przyjętych rozwiązań było też zwiększenie ryzyka dokonania nieprawidłowej weryfikacji ustaleń zespołu.

Wynikało to z przyjęcia w ww. procedurze dwóch norm:

- zasady określonej w ust. 20 procedury postępowania sprawdzającego, zakładającej, że pracownicy Funduszu prowadzący czynności mieli obowiązek pobierania kopii dokumentów tylko w zakresie materiałów potwierdzających stwierdzone nieprawidłowości;
- opisanego we wzorze raportu z czynności⁵³ wymogu przedstawiania szczegółowych ustaleń, odnoszącego się wyłącznie do przypadków stwierdzenia nieprawidłowości (w pozostałych przypadkach pracownik PFRON był zobowiązany jedynie do podania w raporcie, że: potwierdzono faktyczne zatrudnienie osób zgłoszonych przez wnioskodawcę do SODiR; potwierdzono zgodność stopnia niepełnosprawności oraz występowanie schorzenia specjalnego bądź jego brak; potwierdzono, lub nie, terminowość opłacenia składek ZUS w zadeklarowanej wysokości oraz zaliczek na podatek dochodowy za miesiące objęte czynnościami sprawdzającymi).

Badanie próby dokumentacji 30 czynności sprawdzających (raportów) przeprowadzonych przez pracowników Oddziału Lubelskiego wykazało, że nie w każdym przypadku możliwe było dokonanie oceny ex-post prawidłowości ustaleń i ocen zawartych w raporcie, z uwagi na:

- podanie, w przypadku niektórych zakresów badań, ujętych w trzech raportach, jedynie minimalnego zakresu informacji, określonego wzorem raportu – wskutek czego zapisy nie zawierały części informacji o szczegółowych ustaleniach oraz o dowodach, na podstawie których ich dokonano (kopie dowodów nie były również załączane do raportów)⁵⁴,
- załączenie do raportów kopii dokumentów potwierdzających wyłącznie stwierdzone nieprawidłowości (zgodnie z zasadami pkt 20 procedury postępowania sprawdzającego). W przypadku rozbieżności pomiędzy opisem stanu faktycznego i załączonym (niekompletnym) materiałem dowodowym, bądź też w przypadku rozbieżności pomiędzy samymi dowodami – brak było możliwości pełnego zweryfikowania prawidłowości dokonanych przez pracowników PFRON ocen⁵⁵.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 59-83; tom II str. 203-328)

Prezes Zarządu PFRON wyjaśnił, że zakres przytoczonych zasad dokumentowania czynności sprawdzających wynikał m. in. z charakteru tego środka weryfikacji prawa

⁵² Określony w procedurze postępowania sprawdzającego, stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 80/2013 Prezesa PFRON z dnia 11 lipca 2013 r.

⁵³ Stanowiącym załącznik nr 6 do procedury postępowania sprawdzającego.

⁵⁴ Przy czym, w większości badanych raportów (bez względu na zawartą w nich końcową ocenę) podawano dane, na podstawie których ustalono stan prawidlowy, tj. m. in. dane dotyczące: okresów zatrudnienia, dat przelewów wynagrodzenia na rachunek bankowy, orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, terminów opłacenia składek na ZUS i przekazania zaliczek na podatek dochodowy od wynagrodzeń osób niepełnosprawnych – nie załączano natomiast dowodów potwierdzających te ustalenia.

⁵⁵ W dwóch przypadkach (czynności sprawdzające przeprowadzone na podstawie upoważnień: 5/2014/O-03 i 88/2015/O-03) załączone do raportów listy płac wskazywały na dokonanie (lub ryzyko dokonania) wypłaty wynagrodzenia w formie gotówkowej, natomiast brak załączonych do raportów potwierdzeń przelewu wynagrodzeń uniemożliwiał jednoznaczne ustalenie, czy faktycznie wynagrodzenie wypłacono pracownikowi w formie przelewu bankowego (jak zostało to podane w treści samych raportów).

pracodawcy do otrzymania dofinansowania. Postępowania sprawdzające nie podlegały tym samym regulacjom, co prowadzone przez Fundusz kontrole (brak było prawnego obowiązku przenoszenia wprost wszystkich zapisów dotyczących kontroli na postępowania sprawdzające), a ich głównym celem było potwierdzenie zgodności ze stanem faktycznym danych zawartych w dokumentach, o których mowa w art. 26c ust. 1 ustawy o rehabilitacji. W przeciwieństwie do kontroli, prowadzone były one, zgodnie z założeniami przyjętymi w procedurze postępowania sprawdzającego, tylko w małych, nowo zarejestrowanych podmiotach, zatrudniających do 40 pracowników, które po raz pierwszy dokonały rejestracji w SODiR. Miały charakter prewencyjny i zapobiegający wypłatom nienależnego dofinansowania (kontrole realizowane w zakresie dofinansowań do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych były kontrolami ex-post), w związku z powyższym procedura realizacji postępowań sprawdzających nie powinna być w tym samym stopniu rozbudowana i skomplikowana, jak w przypadku kontroli.

Prezes Zarządu PFRON podkreślił również, że wyniki zawarte w raportach oraz kserokopie dokumentów potwierdzających nieprawidłowości, pozyskane w trakcie postępowań sprawdzających, wykorzystywane były przez Fundusz do wydania decyzji nakazującej zwrot wypłaconego dofinansowania w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości oraz decyzji o wstrzymaniu dofinansowania do czasu zwrotu wypłaconych środków. Departament Funduszu do Spraw Rynku Pracy, odpowiedzialny za realizację zadania wypłaty dofinansowania do wynagrodzenia, wszelkie czynności mające na celu nieprzekazanie kwot nienależnych lub wyegzekwowanie zwrotu takich kwot, w przypadku ich uprzedniego wypłacenia, prowadził z uwzględnieniem treści raportów z czynności sprawdzających; w przypadku jakichkolwiek wątpliwości wynikłych w toku postępowań wyjaśniających lub administracyjnych, Departament ten pozyskiwał niezbędne dane (w tym kopie dokumentacji) od strony postępowania lub instytucji zewnętrznych.

(dowód: akta kontroli, tom III str. 94-96, 112-113)

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵⁶, wnosi o podjęcie działań w celu wyegzekwowania zwrotu dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych udzielonego jednostkom budżetowym z terenu województwa lubelskiego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania NIK
o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁵⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 524. Zwana dalej *ustawą o NIK*.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 19 lipca 2017 r.

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
podpis